

OP DE HOOGTE

Augustijns Centrum
de Boskapel

februari 2010

“... bij tijd en wijle van mening verschillen zonder haat, alsof iemand het oneens was met zichzelf en juist door die schaars voorkomende onenigheid fleur geven aan de eensgezindheid van meestal ...” “
(Augustinus, *Belijdenissen*, IV,8,13,p.113)

Colofon :

Op de Hoogte is het bulletin van de Boskapelgemeenschap. Het biedt ruimte voor Boskapellers en andere bezoekers van de kapel om te schrijven of te lezen over zaken die de gemeenschap van de Boskapel of de kerkgemeenschap in het algemeen raken.

Ook geeft het informatie over vieringen in de kapel en andersoortige informatie over activiteiten die vanuit de Boskapel worden ondernomen.

Op de Hoogte verschijnt 11 maal per jaar.

Redactie:

Gerard Willems, Schoutstraat 23, 6525 XR Nijmegen
024 3554903, gerard.m.willems@planet.nl
Mechy Dolmans-van Oosterhout, mechy@xs4all.nl
(beiden eindredactie)
en Chris Dijkhuis

Lay-out en druk:

Helma Bertels, Myriam Devos, Hans Thoonen
(e-mail jgmthoonen@hetnet.nl)

Abonnementen:

Na schriftelijke aanmelding ontvangt u voor 9 euro een jaar lang *Op de Hoogte* thuis

Adres Boskapel:

Graafseweg 276
6532 ZV Nijmegen
tel/fax 024-3776968 bgg 024-3726610
homepage: www.boskapel.nl
e-mail: a.c.boskapel@wanadoo.nl
Postbank: 22.06.916, Rabobank: 15.78.32.856
t.n.v. Rector Boskapel

VOORWOORD

Het nieuwe jaar was amper 12 dagen oud, toen we werden geconfronteerd met de vreselijke beelden van de aardbeving in Haïti: de wanhoop van de bevolking en de machteloosheid van de hulpverlening in het begin. Dan de mensen die na zoveel dagen levend onder het puin vandaan gehaald werden: de vrouw, die een psalm aanhief en vooral het beeld van het juichende jongetje, dat zei dat God hem geholpen had om te overleven. Er zijn genoeg mensen die zeggen: *God bestaat niet, want Hij zou dit niet toelaten*. Maar sinds Jezus weten we dat God zo niet werkt. Dat laten al die toeschietende hulpverleners en spontaan gevende mensen ook zelf zien: *wij zijn de handen, de voeten, het hart en de geest van God*. En waar wij letterlijk met onze handen niet meer bij kunnen komen, werkt Gods Geest door. Daarvan getuigt zo'n jongetje dan weer. Ik hoop en vertrouw dan ook dat al die mensen die onder het puin lagen te lijden en te sterven, God nabij hebben geweten.

Deze gedachte past goed bij het thema van de komende Veertigdagentijd, die deze maand weer begint. Het thema: *Hem zoeken*, wordt ingeleid door Koen van Rossum. We kunnen Jezus ontmoeten in de lijdende mens, zo schrijft hij, maar ook in ieder die zijn medemens een helpende hand reikt.

Zoals God niet zonder mensen kan, zo kan de Kerk en de Boskapel dat evenmin. Wij zullen het zelf moeten doen! Tilly Jansen: zij moet dan wel de microfoon naar beneden bijstellen, maar haar stem en wat zij te zeggen heeft komt krachtig over. Ze is enthousiast, energiek en veelzijdig. Zij schuwt de uitdaging niet. Jarenlang kenden we haar van de kindernevendienst en sinds kort waagt zij zich ook aan de overweging op zondag. Het zijn mensen als Tilly die de Boskapel mee overeind helpen houden. Vandaag een interview met haar.

Chris Dijkhuis begint aan boek XVII van De Stad van God. Augustinus behandelt daarin de tijd van de Profeten en de koningen Saul, David en Salomo.

Het lijkt al weer een tijd geleden, maar we zien toch nog even terug op Kerstmis en de Adventsactie.

En verder: de liturgiekalender voor februari en uitgebreide informatie van het bestuur over het gebruik van de kapel en overige ruimtes. Garrie Zwarts, kosteres van de gereformeerden stelt zich voor. Tot slot nog enkele berichten.

Mechy Dolmans-van Oosterhout en Gerard Willems

De volgende Op de Hoogte verschijnt op 7 maart, sluitingsdatum kopij 25 februari.

LITURGIEKALENDER

februari 2010

tijd van de zondagsviering: 11.15u.

Voordat de Veertigdagentijd begint zijn er nog twee gewone zondagen door het jaar (groen).

- zondag 7 februari, Lucas 5,1-11: "mensen opvangen".
Bert van Balkom
- zondag 14 februari, Lucas 6, 17.20-26: 'arm en rijk'.
Annemiek Alferink (agapè)

Met 'n meditatieve viering rond het teken met as beginnen we aan de Veertigdagentijd(paars)

- woensdag 17 februari 19.30u: viering van Aswoensdag

Voor een inleiding op de zondagen in de Veertigdagentijd: zie artikel van Koen van Rossum.

- zondag 21 februari, Lucas 4, 1-13: Beproeving. Joost Koopmans
- zondag 28 februari, Lucas 9,28-36: Verheerlijking. Joost Koopmans

In de kerk geen gesteggel over AOW-leeftijd!

Sinds 27 januari ben ik nu één jaar werkzaam als gepensioneerd pastor van de Boskapel. Hoewel het gesteggel over de verhoging van AOW-leeftijd maar doorgaat, kunnen kerkmensen tot ver voorbij hun pensioen doorgaan! Naar draagkracht zal ik onze gemeenschap blijven dienen. Méér dan een beroep is priester-zijn een levens-opdracht waarin ik ook een heel stuk levens-vervulling vind. Maar ik kan het alleen waarmaken als iedere Boskapeller trouw blijft aan zijn deelname aan de vieringen en als ieder zich blijft inzetten voor een actieve gemeenschap. Ondertussen hoop ik dat we een pastoraal werker/werkster vinden die veel pastorale zaken kan gaan leiden en coördineren.

Joost Koopmans

HEM HERKENNEN : VEERTIGDAGENTIJD 2010

Het thema van de komende Veertigdagentijd is ontleend aan het treffende verhaal van de Emmaüsgangers, zoals Lucas dat heeft opgeschreven in het laatste hoofdstuk van zijn evangelie. Hij doet ons daarin verslag van de ontmoeting van Jezus met twee leerlingen, als zij op weg zijn naar Emmaüs.

Zij zijn in verwarring geraakt door de gebeurtenissen in de dagen vóór het Paasfeest, maar de onbekende vreemdeling die zich bij

hen aansluit legt hun uit dat de messias al dat lijden moest doorstaan om zijn glorie binnen te gaan. Bij het avondmaal breekt de vreemdeling het brood met hen, en dan gaan hun de ogen open. Zij herkennen Hem in dit teken, dat een teken zou worden van alle tijden.

Hem herkennen: in het breken en delen van het dagelijks brood, niet alleen maar voedsel voor ons lichaam, maar het brood van tranen en zorgen, van oorlog en vrede, het brood dat naar mensen smaakt, zoals wij op Witte Donderdag zingen. In het breken en delen van dat brood herkennen en erkennen wij Hem die zijn leven en sterven met ons heeft willen delen. Wij herkennen Hem dagelijks in de lijdende mens, in de mens die miskend en verwaarloosd wordt. In dat lijden kan Hij ons zo nabij komen, en zo worden wij op het spoor gezet van herkenning en verbondenheid; zo wordt de relatie hechter. Hij heeft alle vormen van menselijk lijden doorstaan en ons zo de weg gewezen naar een toekomst van vrede en vervulling. Dat leidt ons tot het geloof in de verrezen Heer zoals Augustinus dat gepredikt heeft. Wij herkennen Hem in eenieder die zijn medemens de hand reikt en op weg helpt, in ieder mens die de weg van hart tot hart gaat, en zo zijn wij – in de woorden van de theoloog Schillebeeckx – mensen als het verhaal van God.

Hem herkennen in elkaar, in mensen die met jou op weg zijn, dag in dag uit: het is een tocht die soms door de woestijn gaat, maar die ook langs de berg leidt waar Hij verheerlijkt werd. Met vallen en opstaan naar die toekomst onderweg, verwachtingsvol en oplettend, want midden onder ons staat Hij die wij leren herkennen als onze leidsman. Is er beter gezelschap denkbaar ?

Koen van Rossum

VAN DE BESTUURSTAFEL

Spelregels voor het gebruik van het gebouw door de Boskapelgemeenschap

Inmiddels is de eerste maand waarin we samen met de Gereformeerden gebruik maken van het gebouw voorbij. Tijdens die maand hebben we in goed overleg met Garrie Swarts (de kosteres) enkele spelregels opgesteld die ervoor moeten zorgen dat het gebruik van het gebouw soepel verloopt. We mogen en willen ons thuis voelen en tegelijkertijd ons steeds realiseren dat we huurder zijn in het gebouw dat voorheen ‘van ons’ was. Dat vraagt om afstemming en rekening houden met elkaar. Garrie doet er van haar kant alles aan om het ook voor ons prettig te maken om in het gebouw te verblijven. Ze is veel aanwezig en altijd bereid om vragen te beantwoorden en mee te denken. In deze Op de Hoogte stelt zij zich aan u voor.

In dit nummer van Op de Hoogte staan tevens de spelregels voor het gebruik van het gebouw. Deze zijn ook naar de coördinatoren van de werkgroepen, koren en commissies verzonden. Neem ze ter harte en werk ermee; voor vragen en opmerkingen over de spelregels kun je terecht bij Annemieke Pacilly, wanneer u haar tegenkomt in de Boskapel, via email a.pacilly@wanadoo.nl of 024 3561809 (bij voorkeur tussen 18.15 en 19.15 uur).

We weten dat het voor de koren niet prettig is om in de bidkapel te repeteren. We zoeken naar een oplossing voor de periode tot en met de verbouwing. Na de verbouwing zal de kapel – die dan immers geluidsdicht is gemaakt - weer gebruikt kunnen worden, zolang er niet gestookt hoeft te worden.

Nieuws over de verbouwingsplannen

De commissie verbouw – waarvan van onze kant Ans van de Ven deel uitmaakt – is druk bezig met plannen maken. Doelstelling blijft om in het gebouw zoveel mogelijk ruimte te bieden aan verschillende activiteiten naast elkaar, zowel op de zondag als door de week. In deze fase is het nog niet mogelijk om iets over

de plannen te presenteren, omdat er nog wekelijks wijzigingen in worden aangebracht. We verwachten u in de volgende Op de Hoogte meer te kunnen vertellen over de inhoud. De planning blijft dat we na de zomer de verbouwing achter de rug hebben.

Stoeltjes van de Boskapel

Sommige Boskappers hebben aangegeven dat ze - als aandenken- best graag een stoeltje van de Boskapel zouden willen hebben . Dit is mogelijk en u kunt dit **tot 1 maart** doorgeven aan Annemieke Pacilly. Zij zal dit dan verder coördineren en u hoort via haar wanneer u ze kunt meenemen/ophalen.

Meerjarenbeleidsplan en sterkte/zwakte-analyse

Het bestuur werkt aan een meerjarenbeleidsplan voor de Boskapelgemeenschap. Dit plan zal in het voorjaar worden besproken met de participantenraad. Aan alle werkgroepen, koren en commissies is gevraagd om na te denken over de sterke en zwakke kanten van de Boskapelgemeenschap en aan de kansen en bedreigingen die we in de omgeving waarnemen. Deze inbreng wordt in het beleidsplan opgenomen.

Denkt u aan het toesturen van uw inbreng aan Jan Revenberg (j.revenberg@hotmail.com).

Theologiestagiaire

Onlangs heeft Gerda Lasker zich aangemeld om bij de Boskapelgemeenschap stage te lopen voor haar theologiestudie. Het bestuur is verheugd dat wij nog steeds nieuwe mensen aanspreken en heet Gerda dan ook van harte welkom in de gemeenschap. In het volgende nummer van Op de Hoogte stelt zij zich aan ons voor.

Jaarverslag en jaarrekening 2009

We zijn bezig met het opstellen van het jaarverslag en de jaarrekening over 2009. In de komende periode zal hiervoor medewerking gevraagd worden aan werkgroepen of commissies.

We vragen u om dit prioriteit te geven, opdat we in het voorjaarsoverleg met de participantenraad deze stukken kunnen bespreken.

Kennismaking met de nieuwe bestuursleden

In de komende nummers van Op de Hoogte zullen Manfred Markhorst (penningmeester) en Marie-Louise Groen (algemeen bestuurslid) zich middels een interview nader aan u voorstellen. Marie-Louise Groen zal bovendien een ronde maken langs de werkgroepen en commissies. Zij wil zich verdiepen in waar de groepen en commissies zoal mee bezig zijn. U kunt haar ook vragen en signalen voor het bestuur meegeven.

*Vriendelijke groet namens het bestuur,
Antoinette Meys*

(voor vragen of suggesties te bereiken via e-mail: info@meys.net
of ☎ 06 53949471)

SPELREGELS VOOR HET GEBRUIK VAN HET GEBOUW DOOR DE BOSKAPELGEMEENSCHAP

Gebruik multifunctionele ruimte

Zoals voor de meeste medewerkers inmiddels bekend is, heeft de Boskapelgemeenschap voor haar werkgroepen een eigen ruimte: de zgn. *multifunctionele ruimte* (voorheen de reprovakamer).

De multifunctionele ruimte wordt door de week vooral gebruikt voor het voeren van gesprekken en vergaderingen tot 8 personen. We zullen nog wat aan de indeling wijzigen zodat dit ook beter haalbaar is dan op dit moment het geval is.

Op zondag voor en na vieringen wordt deze ruimte als sacristie gebruikt, waar de voorganger zich voorbereidt op de viering. Wenselijk is dat op dat moment niet iedereen in en uitloopt, want de voorbereiding vraagt ook stilte en inleving.

Verder is het een ruimte voor allen die werkzaamheden voor de Boskapel verrichten. Bovendien is het de huiskamer voor de eetgroep en de Familia-groep. Multifunctioneel ten top!

Reserveren van ruimten

In de ruimte ligt op de tafel een agenda voor het reserveren van ruimten voor activiteiten van de Boskapel-gemeenschap. Bij voorkeur maak je gebruik van de multifunctionele ruimte, omdat voor deze ruimte al betaald is. Wanneer er al een groep/activiteit in staat kun je overwegen bij iemand thuis te vergaderen. Lukt dat niet dan vraag je een ruimte aan via de agenda. Hiervoor in de agenda noteren:

- tijdstip
- naam groep
- het aantal te verwachten personen en
- een telefoonnummer van een contactpersoon.

Garrie Zwarts deelt de groepen in en maakt de planning op het whiteboard bij de ingang bekend. Zij zal dan ook de contactpersoon bellen als er geen ruimte meer vrij is.

Verder ligt vast dat we woensdagavond en donderdagavond de bidkapel tot onze beschikking hebben t.b.v. de meditatieviering en de repetities van de beide koren. We zoeken nog naar een betere ruimte voor de koren in de periode tot en met de verbouwing. Na de verbouwing is de kapel weer te gebruiken, zolang er niet gestookt hoeft te worden.

Voor deze ruimten (bidkapel en multifunctionele ruimte) en het gebruik van de kapel en nevenruimten (koffiezaal, keuken en ruimte voor de kindernevendienst) tijdens de zondagse vieringen wordt een jaartarief betaald. Wanneer hiernaast extra ruimten worden gebruikt, dient hiervoor apart huur te worden betaald. We willen een kwartaal bekijken hoe het loopt, dus graag alle vergaderingen en besprekingen in de agenda noteren; óók als je bij iemand thuis vergadert. Dan krijgen we inzicht in de behoefte

aan ruimte voor activiteiten en groepen en daarmee ook in de (extra) kosten.

Het reserveren van de kapel t.b.v. begrafenissen verloopt via Garrie Zwarts. Zij informeert bij de begrafenisondernemer of er gebruik gemaakt wordt van de diensten van onze pastor of het uitvaartteam.

Zoniet, dan hebben wij er geen bemoeienis mee.

Reserveringen van externe huurders lopen via Bert de Wit.

Binnenkomen

In principe is Garrie er om de groepen binnen te laten, tenzij zij dit delegeert naar iemand anders (een vervanger of een van de sleutelhouders van de BKG : Joost Koopmans, Jan van Lierop of Annemieke Pacilly).

Sluiten

In principe geldt hiervoor hetzelfde: dit zal Garrie doen tenzij zij specifiek iemand anders vraagt de verantwoordelijkheid op zich te nemen het gebouw te sluiten (dwz alle lichten doven, verwarming uit , apparaten uit en zorgen dat de deur goed in het slot valt; de sleutelhouders doen tevens de deur dubbel op het nachtslot) .

Koffie/thee, voorraadbeheer en gebruik van de keuken

Wanneer je hebt aangegeven met hoeveel personen je bent, zal Garrie voor de koffie en de thee zorgen

(tenzij een groep hierover andere afspraken met haar maakt).

De koffie drink je in de gereserveerde ruimte; het is niet meer zo dat we met een gehele groep koffie drinken in de keuken, want Garrie doet daar ook haar administratie.

Op de zondag blijft onze eigen koffiegroep voor de koffie zorgen na de viering, waarbij de keuken na de viering tevens wordt gebruikt door de eetgroep,

De keukenraad gebruiken we gezamenlijk. Er is dus geen scheiding van spullen van de BKG en de gereformeerden; kopjes, kannen, glaswerk e.d. gebruiken we dus gezamenlijk.

Garrie zal voor de voorraad levensmiddelen en schoonmaakmiddelen zorgen. Willen we een keertje iets aparts hebben bijvoorbeeld voor Sinterklaas of voor een feestelijke gelegenheid dan verzorgen we dit zelf.

Opruimen van de ruimten, afwas in de afwasmachine, aanpassingen in de ruimte

Iedereen dient de gebruikte ruimte opgeruimd achter te laten.

De groepen brengen zelf hun afwas naar de afwasmachine (staat in het bloemenhok zolang er niet verbouwd is) en zetten de afwas in de rekken. Garrie zal de afwasmachine verder bedienen en opruimen.

De multifunctionele ruimte wordt door velen (verschillende groepen en personen) gebruikt.

Aanpassingen in de ruimte worden daarom alleen in overleg met het bestuur gedaan, waarvan mag worden aangenomen dat zij met alle gebruikers zoveel mogelijk rekening houden.

Overige zaken

De koelkast in het bloemenhok is van de BKG, die van de keuken is van de gereformeerden.

Bovendien hebben we één eigen kast in de keuken , o.a. voor de spullen van de eetgroep.

Verder zal Garrie het keukenwasgoed wassen, maar het (liturgisch) linnengoed moeten we zelf blijven verzorgen..

Flyers of ander PR-materiaal kan beperkt worden opgehangen, mits ze passen in een religieuze setting. Materiaal kan hiervoor worden gegeven aan Garrie of Annemieke die het zullen ophangen.

Bij vragen of onduidelijkheden over deze spelregels kun je terecht bij Annemiek Pacilly in de Boskapel of via email:

a.pacilly@wanadoo.nl of ☎ 024 3561809 (bij voorkeur tussen 18:15 en 19:15 uur)

EVEN VOORSTELLEN

Sinds 1 januari mag ik mij koster van de Boskapel noemen. Omdat u allemaal mij wel eens tegen zult komen, wil ik mij aan u voorstellen.

Even in vogelvlucht: geboren op een boerderij in Groningen; in Apeldoorn met mensen met een verstandelijke handicap gewerkt, getrouwd met Evert Jan, in 1986 verhuisd naar Nijmegen, vier

kinderen, waarvan nog 2 thuiswonend.

Toen de kinderen wat groter werden heb ik eerst wat invalwerk gedaan op peuterspeelzalen. Zes jaar geleden ben ik koster geworden in de Gereformeerde kerk de Bron in Lindenholt.

Verder heb ik vele jaren met veel plezier vrijwilligerswerk gedaan in de christelijke boekwinkel de Pelgrim en voor koffiehuis de Verwondering. Het werk in de Pelgrim heb ik kortgeleden beëindigd om even alle aandacht te geven aan het nieuwe werk in de Boskapel.

De afgelopen weken heb ik velen van u al mogen ontmoeten.

Voor iedereen is het wennen. Voor mij ook: zat ik eerder in de ochtend alleen aan de koffie in de Bron, nu is daar Jan en zit ik soms gezellig met Boskapellers aan de “katholieke “ tafel. Niet alleen “eigen “ mensen, maar vele onbekende gezichten met ieder hun eigen gewoonten.

De meeste dozen zijn na de verhuizing uitgepakt en langzaam krijgt alles een nieuwe plaats. Het was een hele klus om van drie inventarissen er eentje te maken. Dat daardoor spullen verdwenen of verplaatst zijn is onvermijdelijk. Het komende half jaar zal dit nog wel even zo blijven. Pas na de verbouwing kunnen we ons allemaal echt nestelen.

Ik hoop van harte dat we samen een goede tijd met elkaar krijgen. Hebt u vragen of opmerkingen dan hoor ik het graag.

Dan wil ik afsluiten met het lied dat we 3 januari tijdens een feestelijke dienst zongen: Ik kniel neer en belijd: U bent Heer in dit huis! Dat is mijn wens voor de Boskapel: dat we in dit

gebouw, ieder op een eigen manier, God aanbidden als Vader en dat Jezus onze Koning zal zijn.

Hartelijke groet, Garrie Zwarts

INTERVIEW MET TILLY JANSEN

Tilly is geboren in Siebengewald op 3 februari 1954 in een katholiek gezin. Ze is de oudste van 6 kinderen. Toen Tilly 10 jaar was verhuisde het gezin naar Gennep. Ze volgde gymnasium α aan het lyceum van Boxmeer. Daarna ging zij in Nijmegen geschiedenis studeren (met de nadruk op sociale geschiedenis). Hierna werkte zij gedurende 20 jaar bij het Studium Generale van de Landbouw Universiteit Wageningen, de laatste tien jaar als hoofd. Samen met de studenten organiseerde zij in hotel *De Wereld* congressen en symposia over politiek en filosofie of voerde zij met hen kunstzinnige projecten uit. Na 20 jaar zocht zij een nieuwe uitdaging. Ze wilde zich graag met kinderen bezighouden. Ze volgde de avond-pabo en verruilde uiteindelijk haar baan in Wageningen voor een baan op de Zonnewende in Nijmegen, een katholieke basisschool en open wijkschool met veel nevenactiviteiten. Zij heeft daar de kleuters onder haar hoede. Tilly woont in Nijmegen, Pieter is haar vriend, met wie zij al dertig jaar een latrelatie heeft. Zij heeft geen kinderen. Muziek, vooral uit de jaren '60 en '70, lezen en wandelen zijn haar hobby's.

Hoe ben je in de Boskapel terechtgekomen?

“Katholiek zijn was in ons dorp de gewoonste zaak van de wereld. Ik ging graag met mijn ouders naar de kerk, het waren voor mij

momenten van rust, ik volgde niet zozeer wat er gaande was maar vond het fijn met mijn eigen gedachten bezig te zijn. Ik hield ook van de muziek. Mijn oma van moeders zijde woonde een tijd bij ons. Zij bad altijd de rozenkrans en met haar ging ik vaak naar het Lof. Ik was een leergierig kind en las alles wat ik te pakken kon krijgen. Zo kende ik alle Bijbelverhalen, ik vond ze prachtig, soms ook wel eng. Ik heb altijd een bijzondere band gehad met tante Zuster, *Zuster van Liefde*, een 12 jaar oudere zus van mijn moeder. Wij gingen als gezin een keer per jaar in haar klooster op bezoek en in latere jaren kwam ze wel 3 keer per jaar bij ons logeren. Ze sliep dan op mijn kamer in mijn bed! Ik had een enorm respect voor haar en zij nam mij van jongs af aan serieus. Vanaf mijn puberteit heb ik altijd fijne gesprekken met haar gehad: ze was intelligent, hartelijk en ruimdenkend. In 2007 is zij op 92-jarige leeftijd gestorven.

Toen ik eenmaal in Nijmegen studeerde ging ik alleen nog bij familieaangelegenheden naar de kerk. Wel was ik dan bereid zo'n dienst mee samen te stellen door teksten en liederen uit te zoeken. Maar verder was ik druk met andere zaken: ik had een tijd een vriend die niet gelovig was, het marxisme en feminisme trokken mijn belangstelling. Ik zat in een vrouwengeschiedenisgroep en in de redactie van *Vrouwentongen*, een feministisch tijdschrift. Nee, de kerk stond daar voor mij buiten! Sinds 1980 heb ik een partner, Pieter, een vroegere klasgenoot en vriend van de middelbare school. In 1994 overleed zijn vader. Het was juli, de parochiekerk in Nijmegen waartoe hij behoorde was gesloten, de pastor op vakantie. *Probeer de Boskapel eens*, ried iemand ons aan, want we moesten de begrafenis regelen. Zo kwamen we in contact met Joost Koopmans! Samen met hem en de familie van Pieter hebben we voor een prachtige en heel speciale uitvaart gezorgd en het verraste ons dat we zoveel wensen mochten inbrengen. Het was een goede ervaring, een aanleiding om vaker te gaan!

Als Pieter en ik in het buitenland op vakantie waren, bezochten we vaak kerken. In die kerken ervoer ik weer de weldadige rust, die ik er als kind ervaren had. Ik had in 22 jaar niet echt meer bij

een kerk gehoord, maar ik begon nu vaker naar de Boskapel te gaan.

De Boskapel verkeerde in een overgangsfase, Joost had net de leiding overgenomen van Paul Clement, nieuwe vrijwilligers waren nodig. *Wil jij niet de kinderen doen?* vroeg Joost op een gegeven moment aan mij. Aanvankelijk dacht ik niet geschikt te zijn, maar ik deed het! Ik hield immers van voorlezen en vertellen, ik bleek het erg leuk te vinden en ik heb het 11 jaar met veel plezier gedaan. Later vroeg Joost me ook nog voor de lezersgroep en dat doe ik nog steeds”.

Wat spreekt je aan in de Boskapel?

“Ik voel me er thuis, ik ben er welkom, ik kan er mezelf zijn. De boskappers zijn als familie voor me. Ik heb oude geloofswaarden opnieuw gehoord, opnieuw leren verstaan, waarschijnlijk omdat ze door de sfeer die er heerst opnieuw kunnen klinken. Hoewel ik erg houd van Latijnse gezangen, heb ik ook de Nederlandse teksten leren waarderen en inmiddels vind ik het belangrijk je geloof in het Nederlands te bezingen”.

Je hebt je 11 jaar ingespannen voor de kinderen van de Boskapel, regelmatig lees je teksten in de zondagsviering en sinds kort houd je ook een overweging. Wat beweegt je?

“Ik wil graag iets doen, zeker nu de Boskapel zelfstandig is, Joost kan het immers niet alleen. Tot nu toe las ik bestaande teksten voor, ik wil ook zelf teksten maken, het is een nieuwe uitdaging voor me. Uiteraard vereist dit een goede voorbereiding en begeleiding, maar daar is geen gebrek aan. Ik hoop met iedereen dat de Boskapel kan blijven doorgaan en zó wil ik mijn steentje bijdragen!”

Mechy Dolmans-van Oosterhout

VOOR U GELEZEN: AUGUSTINUS' DE STAD VAN GOD, BOEK XVII (1)

De 22 boeken waarin *De civitate Dei* is onderverdeeld, zijn van verschillende omvang. Als we het aantal hoofdstukken als norm nemen, is boek XVII met 24 een kleintje: boek XVI dat we net afgesloten hebben, is met 43 hoofdstukken groter en boek XVIII hierna is met 54 hoofdstukken zelfs het grootste van alle 22. Dat zal te maken hebben met de mogelijkheden die Augustinus zag in afzonderlijke periodes van de wereldgeschiedenis de stad van God en de aardse stad met elkaar te vergelijken en daarover zijn gedachten op schrift te stellen. Boek XVII gaat over de tijd van de profeten, van Samuel tot aan de terugkeer uit de Babylonische gevangenschap. Het wemelt van de profetieën en voorafbeeldingen van Christus in deze periode en in het eerste hoofdstuk belooft Augustinus dan ook de behandeling ervan binnen de perken te houden: “si omnia velim commemorare, in immensum pergitur”, als ik dat allemaal wilde vermelden, zou het een eindeloos verhaal worden.

Dat komt door de gedetailleerde beschrijving van de Schrift zelf, maar de volgens Augustinus vele onbetwifelbare profetische mededelingen over Christus en de stad van God, zouden een apart werk vereisen. Als hij dan ook zegt “stilo moderabor meo”, ik zal mijn pen sober hanteren, dan kan een samenvatting geen andere aanpak hebben.

Eerst constateert Augustinus dat onder de koningen Gods belofte aan Abraham betreffende het land Kanaän, werkelijkheid is geworden. God wist, zegt Augustinus, dat Abrahams nageslacht zich niet aan de wetten van zijn Heer zou houden, vandaar de straffen en het uitstellen van de tweede deel van de belofte (in u zullen alle geslachten der aarde gezegend worden) na de openbaring van het nieuwe verbond door de menswording van Christus.

De betekenis van de profetische uitspraken is drievoudig: er zijn er die op het aardse en er zijn er die op het hemelse Jerusalem slaan, er zijn er ook die op allebei betrekking hebben. Als Nathan David de mantel uitveegt (2 Sam. 12) is dat een aardse kwestie. In Jeremia 31,31 gaat het evenwel over een nieuw verbond, ongetwijfeld een profetie over het Jerusalem van boven. “Op beide steden heeft echter betrekking dat Jerusalem de stad van God wordt genoemd.” Augustinus stelt dat zowel de louter historische exegese als de louter allegorische niet toereikend is. Hoofdstuk 4 gaat uitvoerig in op Hanna en haar zoon Samuel, een heilig en hooggeprezen man, voorafbeelding van het nieuwe priesterschap in Christus: het Joodse priester- en koningschap dat weliswaar voor eeuwig is gevestigd, bestaat niet meer en dus moet die belofte anders, niet letterlijk worden geduid.

Saul krijgt van Samuel te horen dat de Heer hem verworpen heeft, nadat de koning zelf eerst de Heer heeft verworpen. Daarna komt David. Augustinus vermeldt met nadruk de belofte aan David dat zijn zoon Salomo de tempel zal bouwen en God ervoor zal zorgen dat zijn troon nooit zal wankelen. Daarna zegt Augustinus:

“Wie meent dat deze grandioze belofte in Salomon vervuld is, vergist zich deerlijk. Hij let namelijk wel op de woorden ‘Die zal mij een huis bouwen’ (want de vermaarde tempel is inderdaad door Salomon gebouwd), maar hij geeft geen acht op ‘Zijn huis zal trouw zijn en zijn heerschappij zal eeuwig duren voor mijn aangezicht’.

Hier stuiten we op de interpretatie van het Latijnse woord ‘fidelis’. Het is duidelijk dat Augustinus in deze context het woord opvat als ‘trouw’ of ‘betrouwbaar’ en niet als ‘bestendig’, ‘vast’ (Petrus Canisius) of ‘eeuwig’ (NBV). Als hij eerst betoogd heeft dat Salomo met zijn huis vol buitenlandse vrouwen zat die valse goden vereerden, zegt hij dat God met de belofte niet gelogen kan hebben en uiteraard wist hoe het met het huis van Salomo zou aflopen. Daarna eindigt hij hoofdstuk 8 als volgt:

“Want hoe lange tijd er ook verlopen is tot aan de komst van Jezus Christus, zonder enige twijfel moest degene die zo aan

koning David beloofd werd na diens dood komen: het was Degene die niet uit hout en stenen, maar uit mensen een huis voor God zou bouwen, een huis zoals hij dat nu tot onze vreugde bouwt. Tot dat huis immers, dat wil zeggen tot hen die in Christus geloven, richt de apostel zich als hij zegt:

“Want heilig is Gods tempel, en dat zijt gij.”

Zie voor die apostel 1 Cor. 3,17. Augustinus werkt zijn opvatting verder uit met een aantal fragmenten uit de psalmen. De belofte betreft niet het aardse, maar een ander Jerusalem. Als voorbeeld Psalm 89,49 (‘Wie is de mens die zal leven en de dood niet zal zien, die zijn leven zal ontrukken aan de hand van de onderwereld?’) het antwoord van Augustinus:

“Wie is die mens anders dan het wezen van Israël, uit het zaad van David geboren, Christus Jesus?”

Ook het begrip ‘volk van God’ moet dus ruimer worden opgevat dan ‘volk van Israël of ‘volk van de Joden’.

In het volgende gedeelte van dit boek behandelt Augustinus de koningen na Salomo.

Chris Dijkhuis

DANKWOORD ADVENTSAKTIE

Beste boskapellers.

Voor mij was de Adventsperiode het afgelopen jaar een heel bijzondere. In naam van pater Martin Cox mocht ik u meenemen naar Brazilië. Om precies te zijn naar de stad Rio de Janeiro. Een prachtige wereldstad met ook enorme sociale problemen en veel straatkinderen. Pater Cox was een pionier. Hij zag de ellende op straat met straatkinderen en ging liefdevol aan het werk. Net als de Heilige Martinus deelde hij zijn mantel, zijn liefde met de kanslozen op straat. Na mijn inleiding in uw

gemeenschap heb ik de gelegenheid gehad om nog met velen van gedachten te wisselen. Het voelt goed dat u allen zo betrokken bent met de medemens in Rio de Janeiro. Mede namens de kinderen en de organisaties in Rio de Janeiro hartelijk dank voor de geweldige gift die wij van u ontvingen. Wij zorgen ervoor dat dit geld bij de organisaties terecht komt, zodat de kinderen van de straat er profijt van hebben. En de steun, zowel mondeling als in het offerblok, is voor de vrijwilligers van de Stichting Sint Martinus weer een stimulans om verder te gaan met de acties in Nederland.

René Poels, Stichting Sint Martinus

www.sintmartinus.newsman.com

N.B. Tot nu toe heeft de adventsactie € 2422,34 opgebracht.

KERSTVIERING VOOR DE KINDEREN

Op 24 -12-09 was er een kerstviering. De kinderen voerden een kerststuk op. Ik mocht Maria spelen en op het einde een echt kindje vast houden. Er waren veel kinderen die meededen en veel kinderen en ouders die keken. Ik vond het heel leuk en het was een fijne kerstviering.

Femke Pijnappel

VAN DE AMNESTY-TAFEL

Op de eerste plaats onze dank voor de steun van het afgelopen jaar.

Al hebben we onze eerste groetenactie in 2010 alweer achter de rug toch kijken we nog even om naar onze verkoop in november. Lag het aan de kleurige lampjes? Het was een gezellige drukte in de zaal en we verkochten veel kaarten, kaarsen en andere cadeauartikelen voor de kerst. We waren heel enthousiast en de bezoekers van de Boskapel ook. Na afloop merkte een van ons blij op: “We gaan naar huis met lege handen en een volle portemonnaie !”

We hebben voor 304.50 Euro verkocht en het winstbedrag is overgemaakt naar Amnesty. Dat kon alleen omdat wij allen Amnesty een warm hart toedragen.

Op 7 maart is er weer een brievenactie en ondanks de dure postzegels konden we de brieven en kaarten voor een euro verkopen dank zij de Nederlandse goede doelenkaarten die we gratis gekregen hebben. Mooi idee: het ene goede doel helpt het andere.

Wij hopen ook dit jaar weer op uw steun te kunnen rekenen.
Namens de Amnestygroep

Ank van Balkom

‘TEGEN DE ROTS SLAAN’

Oecumenische bijbelleesgroep

In de kerk lezen we de Bijbel. Een boek met weerbarstige teksten. Het oppervlak van de Bijbel is maar al te vaak een woestijnlandschap, waarin we zomaar verdwalen. Onze honger en dorst wordt er niet vanzelf gestild. We stuiten op harde rots, die niet comfortabel meegeeft. Toch doen mensen van alle tijden ook

de ervaring op dat de Bijbel een rijke bron is. Het gaat erom, in het vreemde landschap de toegang tot de bronnen te vinden die overal verscholen liggen. De rotsen staan vol levend water, maar je moet er tegenaan weten te slaan. In een nieuwe, oecumenische bijbelleesgroep willen we pogingen doen om thuis te raken in het landschap van de bijbelse teksten en door te stoten naar de betekenis van die teksten voor ons, mensen van vandaag.

Mensen die met ons deze pogingen willen wagen kunnen zich opgeven bij Rinus Bal per email: m.bal@hccnet.nl, tel. 024-6777806 en bij Ds. Henk Gols: per email: henkgols@planet.nl, tel. 024-3242375.

De groep komt eenmaal per maand samen op een af te spreken tijdstip en plaats. In februari willen we een begin maken: een kennismaking met elkaar en afspreken hoe we de rotsen die vol water staan tintelend en stralend kunnen laten stromen.

Als plaats van samenkomst zijn mogelijk: De Boskapel, de Maranathakerk en de Petruskerk.

Rinus Bal en Henk Gols

P.s. Deze oproep tot deelname wordt geplaatst in Op de Hoogte (Boskapel), Over & Weer (Protestantse Gemeente te Nijmegen) en het blad van het Oecumenisch Citypastoraat

LEZINGEN AUGUSTIJSN CENTRUM DE BOSKAPEL - VOORJAAR 2010

Het programma voor 2010 van de Lezingen van het Augustijns Centrum de Boskapel heeft als centraal thema 'KEERPUNTEN'. Het thema zal vanuit diverse perspectieven worden belicht, zoals keerpunten in iemands persoonlijk leven, in de geloofstraditie, in een geloofsgemeenschap of binnen de kerkgeschiedenis.

Onderwerpen, sprekers en data van de lezingen van januari tot juni 2010 zijn als volgt.

- Spiritualiteit van het Lucas-evangelie (Joost Koopmans, 12 januari)
- Oude bronnen, nieuwe spiritualiteit (Arjo Klamer, 9 februari)
- De spiritualiteit van het boeddhisme (Paul van der Velde, maandag 22 februari)
- De kerk van nu (Jacques Janssen, maandag 8 maart)
- Verder trekken .....in de geloofstraditie (Tjeu Timmermans, 23 maart)
- Een levensreis die nooit eindigt (Miek Pot, 13 april)
- Kerken en kloosters tussen leven en dood (Nico Nelissen, 27 april)
- Omgaan met verlies en verdriet (Mieke Ankersmid, 11 mei - *dag onder voorbehoud*)
- Leidsvrouwen uit de 13de eeuw (Jos van Huls, 1 juni)

De lezingen zijn in de Boskapel, 's avonds 20.00 – 22.00 uur (dinsdagen tenzij anders aangegeven). Als u aan een van de avonden wilt deelnemen, stellen wij het op prijs als u zich tevoren opgeeft. Dit kan door invullen van het inschrijvingsformulier of via email naar: info@boskapel.nl

U bent van harte welkom!

*Commissie Lezingen Augustijns Centrum de Boskapel
Wil Dolmans, Henk Folmer, Annemieke Pacilly, Gerard Willems,
Theo van der Zee*